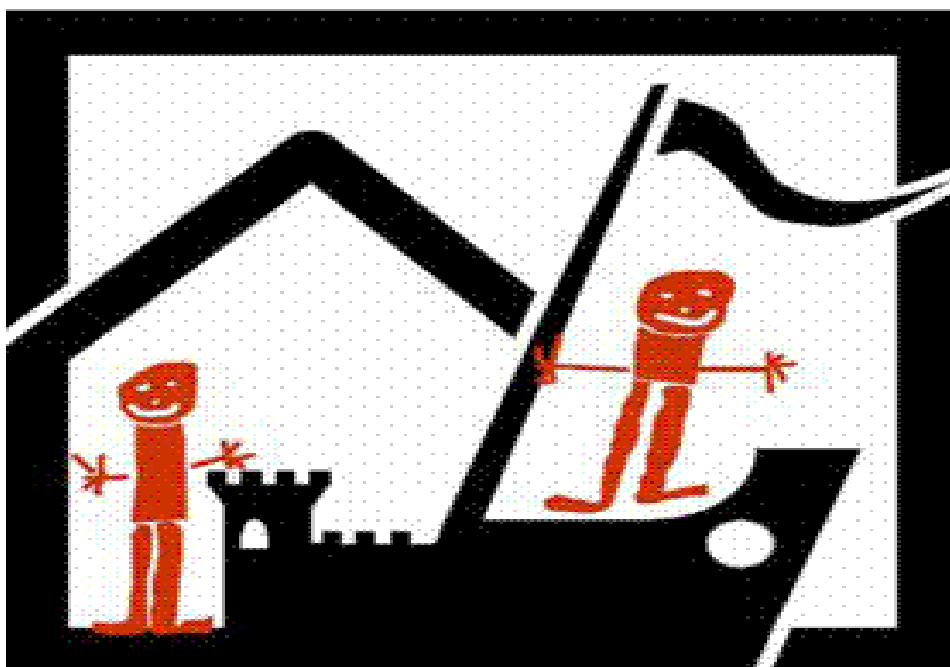

Den styrkede pædagogiske læreplan

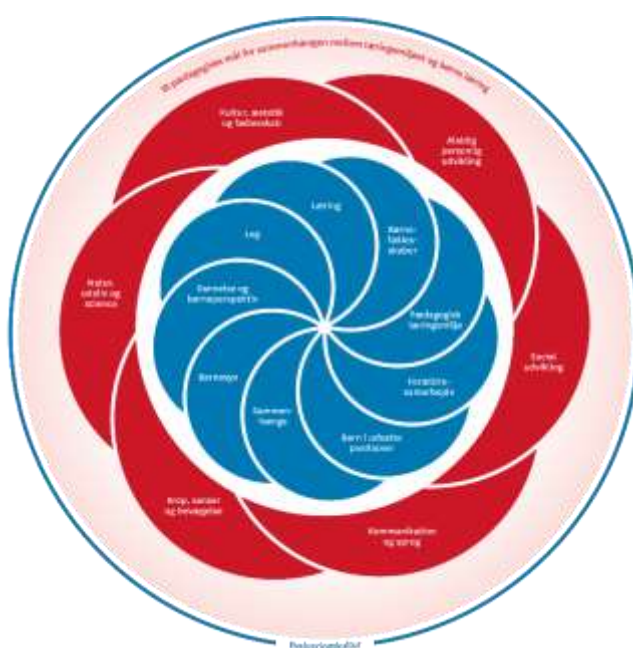
Midtbyens Børnehus
2025/2026

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Introduktion.	2
Hvem er vi	3
Værdigrundlag	3
Pædagogisk grundlag	4
Forældresamarbejde.....	5
Børn i udsatte positioner.....	6
Sammenhæng til børnehaveklassen	6
Inddragelse af lokalsamfundet	7
Fysiske, psykiske og æstetiske miljø	7
Læreplanstemaer	8
Alsidig personlig udvikling	8
Social udvikling	9
Kommunikation og sprog	10
Krop, sanser og bevægelse	10
Natur, udeliv og science	11
Kultur, æstetik og fællesskab	12
Evalueringskultur	13

Introduktion.

Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag, samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring. Rammen for at udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Med udgangspunkt i elementerne fra det pædagogiske grundlag, samt i de pædagogiske mål og indholdsbeskrivelser for læreplanstemaerne, er det intentionen, at dagtilbuddets pædagogiske læreplan, skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv.

Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud. Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre

Hvem er vi

Midtbyens Børnehus er en integreret institution der er normeret til 130 børn, herunder 40 vuggestuebørn og 90 børnehavebørn.

Vores hus er organiseret i to afdelinger – vuggestue og børnehave – men vi ser os som ét samlet børnehus med en fælles kultur. Hver afdeling er opdelt i mindre teams med faste tilknyttede medarbejdere. Disse teams planlægger og udfører pædagogiske aktiviteter i fællesskab, drøfter børnenes trivsel og udvikling, og deltager i løbende sparring med kolleger på tværs.

I Midtbyens Børnehus arbejder personalet i teams, hvor samarbejde, faglighed og fælles ansvar er i centrum. Hverdagen er struktureret omkring både faste stuer og tværgående samarbejde, hvilket giver fleksibilitet og mulighed for at tilgodese børns forskellige behov og interesser.

Der arbejdes ud fra en anerkendende og inkluderende tilgang, hvor barnets perspektiv, trivsel og udvikling er omdrejningspunktet. Det pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i den styrkede pædagogiske læreplan og i børnehusets værdigrundlag, som vægter nærvær, leg, læring og fællesskab højt.

Vi prioriterer gode overgange – både internt mellem stuer og afdelinger og eksternt mod skolestart. Vi har en storbørnsgruppe, *Kompasset*, hvor de ældste børn forberedes på skolelivet gennem særligt tilrettelagte forløb.

I det daglige har vi en åben og tillidsfuld dialog med forældre, og samarbejdet med dem betragtes som en vigtig del af det pædagogiske arbejde. Desuden lægger vi vægt på et arbejdsmiljø præget af gensidig respekt, refleksion og udvikling, hvor der er plads til både faglig fordybelse og humor i hverdagen.

Vores køkken spiller også en aktiv rolle i huset ved at levere økologisk, nærende mad til børnene, og samarbejdet med køkkenpersonalet prioriteres som en del af helheden omkring børns trivsel.

I Midtbyens Børnehus arbejder vi sammen – med børnene, med hinanden og med forældrene – for at skabe de bedste rammer for en tryk og udviklende barndom

Værdigrundlag

I Midtbyens Børnehus arbejder vi med udgangspunkt i fire centrale værdier: anerkendelse, mod, professionalismisme og empati. De er grundlaget for vores pædagogiske tilgang, vores samarbejde og den måde, vi møder både børn, forældre og hinanden på i hverdagen.

Anerkendelse

Vi møder børnene med respekt og nysgerrighed og ser dem som kompetente individer med egne perspektiver og erfaringer. Anerkendelse handler for os om at lytte aktivt, tage barnet alvorligt og skabe relationer, hvor børn føler sig set, hørt og forstået. Vi arbejder ud fra, at positivt samspil og trygge relationer er fundamentet for læring og udvikling.

Mod

Mod handler om at turde stå ved sin faglighed, også når det er svært. Vi tør sige til og fra, stille spørgsmål og udfordre det, vi plejer at gøre og altid med barnets tarv i fokus. Vi tager ansvar for at udvikle praksis, og vi handler, også i de situationer, hvor løsningen ikke er åbenlys. Det kræver både personlig og faglig ansvarlighed.

Professionalisme

Professionalisme betyder for os, at vi arbejder reflekteret, målrettet og med høj faglig kvalitet i alle dele af vores praksis. Vi omsætter vores viden om børns udvikling og læring til konkrete handlinger, vi dokumenterer og evaluerer vores arbejde, og vi indgår i et forpligtende samarbejde med kolleger, forældre og tværfaglige samarbejdspartnere. Vi er bevidste om vores rolle som professionelle voksne – både i samspil med børnene og i fællesskabet med hinanden.

Empati

Empati er en grundsten i vores relations arbejde. Det handler om at møde børn og voksne med indlevelse, åbenhed og nærvær. Vi gør os umage for at forstå andres perspektiver og reaktioner – og vi handler ud fra det. Empati skaber tryghed og tillid og er med til at sikre, at alle oplever sig som en værdifuld del af fællesskabet.

Pædagogisk grundlag

Vi vil i det følgende beskrive hvorledes de fem elementer (børnesyn, dannelse- og børneperspektiv leg, læring og børnefællesskaber) fra det fælles pædagogiske grundlag kommer til udtryk i Midtbyens Børnehus.

I Midtbyens Børnehus ønsker vi at skabe et trygt og udviklende læringsmiljø, hvor omsorg, nærvær og trivsel er i centrum. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns kompetencer, ressourcer og nysgerrighed. Alle børn er forskellige og udvikler sig i forskellige tempi, og derfor møder vi dem med åbenhed, anerkendelse og respekt for deres individuelle behov. Vi justerer os følelsesmæssigt efter barnet og er opmærksomme på, hvor det befinder sig lige nu – både i forhold til læring, leg og trivsel.

Vi tror på, at børn udvikler sig bedst, når de føler sig set, hørt og forstået – og når de oplever, at de er en værdifuld del af fællesskabet.

Vi har en grundlæggende tro på, at alle børn gør det bedste, de kan, når de mødes med positive forventninger og tillid. Derfor arbejder vi aktivt på at skabe rammer, hvor børnene både får udfordringer og støtte til at udvikle sig i deres eget tempo. I Midtbyens Børnehus ser vi børnene som medskabere af deres eget liv. Det betyder, at vi lytter til deres idéer, giver dem indflydelse og skaber plads til, at de kan tage initiativ og være aktive deltagere i hverdagen. På den måde styrker vi deres selvværd, fællesskabsfølelse og lyst til at lære.

Gennem det forpligtende fællesskab ønsker vi at bevidstgøre børnene om en spirende demokratisk dannelsesproces. Vi vil støtte dem i at forstå, at deres handlinger og adfærd har betydning – både for deres nærmiljø og for de mennesker og omgivelser, de er en del af.

Hverdagen og ugen tilrettelægges ud fra et børneperspektiv for at skabe sammenhæng og en tydelig rød tråd for det enkelte barn. På den måde oplever børnene medbestemmelse, indflydelse og deltagelse i demokratiske processer, samtidig med at de møder tryghed og genkendelighed i deres hverdag.

Vi ser leg som fundamentet for børnenes læring og udvikling. Derfor er størstedelen af aktiviteterne i Midtbyens Børnehus centreret omkring leg, fordi vi anerkender, at leg både er børnenes naturlige udtryksform og en vigtig vej til læring, trivsel og fællesskab.

Det pædagogiske personale er samtidig bevidste om, at børnenes spontane og selvorganiserede leg har stor værdi og altid skal respekteres. Vi arbejder aktivt med vores rolle i legen og indtager forskellige positioner – som igangsætter, deltager, observatør eller støtte – alt efter børnenes behov. På den måde tager vi ansvar for, at legefællesskaberne udvikles, så alle børn føler sig inkluderet, får mulighed for at afprøve nye roller og oplever glæden ved at være en aktiv del af fællesskabet.

Forældresamarbejde

I Midtbyens Børnehus ser vi forældresamarbejdet som en central del af barnets trivsel, læring og udvikling. Vi ønsker at skabe et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde, hvor forældrene oplever sig set, hørt og inddraget. Når afleveringen og hverdagen opleves tryk og positiv, skabes der et stærkt fundament for barnets trivsel og deltagelse i fællesskaber.

Vi prioriterer den daglige dialog med forældrene, hvor vi deler indblik i barnets trivsel og oplevelser i institutionen. Samtidig interesserer vi os for barnets hverdag derhjemme og inddrager forældrenes viden, erfaringer og perspektiver. Vi tager udgangspunkt i den enkelte families situation, kultur og behov, da vi ser forældrene som vigtige medspillere i barnets liv.

Kommunikationen med forældrene foregår både gennem den daglige kontakt og via Aula, hvor vi løbende informerer om pædagogiske temaer, aktiviteter og fælles fokusområder. På den måde sikrer vi en åben og gensidig kommunikation, som styrker samarbejdet mellem hjem og institution og giver børnene de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling.

I Midtbyens Børnehus spiller forældrebestyrelsen en central rolle i samarbejdet mellem forældre og institutionen. Bestyrelsen består af valgte forældre, to medarbejderrepræsentanter samt daginstitutionslederen.

Forældrebestyrelsen fungerer som et vigtigt bindeled mellem forældregruppen og ledelsen. Gennem dialog og engagement er bestyrelsen med til at sikre, at der skabes gode rammer for børnenes trivsel, udvikling og hverdag i institutionen.

Børn i udsatte positioner

I Midtbyens Børnehus deltager børn i udsatte positioner på lige fod med alle andre i institutionens liv. Hvis det bliver svært for barnet at deltage i fællesskabet, er pædagogen opmærksom på at støtte barnet, i f.eks. legen eller aktiviteten med de andre børn. Alle børn har krav på at blive mødt der, hvor de udviklingsmæssigt er.

Vi vægter forældresamarbejdet højt, og er i tæt dialog med forældrene. Vi har mulighed for at inddrage PPR (pædagogisk, Psykologisk rådgivning), hvor vi kan søge viden og vejledning, hvis vi har brug for det ift. at skabe det bedste læringsmiljø for barnet.

Vi danner små grupper, der er tilrettelagt så det udsatte barn har bedst udgangspunkt for det bedste læringsmiljø.

Vi indretter læringsmiljøet så det lever op til barnets behov og trivsel. Barnet skal både rummes, og være en del af fællesskabet. Der kan eksempelvis blive lavet et rum i rummet til pause for det barn der har behov for det.

I Midtbyens Børnehus er vi opmærksomme på, at nogle børn kan have brug for ekstra støtte og omsorg. Derfor arbejder vi systematisk med at afdække hvert barns behov, så alle får de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling.

Sammenhæng til børnehaveklassen

I Midtbyens Børnehus har vi en storbørnsgruppe, Kompasset.

Vores overordnede mål for Kompasset er :

Vi vil frem til skolestart arbejde med den gode overgang fra dagtilbud til skole, hvor vi vil have fokus på bl.a.:

- *Sociale udvikling, hvor vi er opmærksomme på og optaget af, at støtte og udvikle barnets sociale udvikling. At have en god ven og være en del af et fællesskab medvirker til at skabe trivsel for barnet.*
- *Personlige og følelsesmæssige udvikling, herunder bl.a. kravsituationer, behovsudsætning og selvhjulpenhed. Vi arbejder bl.a. med medbestemmelse og at være en del af et fællesskab*
- *Sproglige udvikling, hvor vi giver barnet mulighed for at udtrykke sig verbalt. Sætte ord på egne følelser og behov, samt have fokus på vigtigheden af den sproglige udvikling.*

Vi justerer og udvikler os løbende i forhold til ovenstående fokuspunkter. Dette for at arbejde mere målrettet mod den kommende skolestart .

Vi er i Midtbyens Børnehus opmærksomme på det enkelte barns behov og udvikling, og justerer og tilpasser os i forhold til dette. Vores aktiviteter i storbørnsgruppen bliver planlagt af de voksne der er tilknyttet storbørnsgruppen. Det er vigtigt for os, at der er et tæt samarbejde med forældrene omkring deres barn.

Midtbyens Børnehus har et tæt samarbejde med distrikt skolen Ålykkeskolen. Samarbejdet foregår bl.a. møder mellem skolens ledelse, MB's ledelse, skolens personale og MB' personale.

Inddragelse af lokalsamfundet

Midtbyens Børnehus ligger centralt i Kolding midtby, hvor vi har kort afstand til både natur og kultur. Vi bruger lokalområdet aktivt – parker, legepladser, søen og byens kulturelle tilbud giver børnene mulighed for at udforske, lege og lære i forskellige rammer. Vi besøger blandt andet Koldinghus, Trapholt, biblioteket, Geografisk Have og Nicolai for Børn og deltager i kulturelle arrangementer i byen.

Vi samarbejder også med en lokal landmand og tager på ture i forbindelse med fx høstfest.

Derudover bruger vi bus og ladcykler til udflugter både i nærområdet – fx til Harte Værket eller Skamlingsbanken. Vores kolonihave er et andet vigtigt læringsrum, hvor børnene får erfaringer med naturens cyklus og fællesskabet omkring at skabe og passe noget sammen.

På denne måde inddrager vi byens og naturens muligheder i vores pædagogiske arbejde og understøtter børnenes udvikling, trivsel og dannelse.

Fysiske, psykiske og æstetiske miljø

Fysiske børnemiljø

Midtbyens Børnehus er indrettet med fokus på at skabe trygge, inspirerende og udviklende rammer for børnene.

Indendørs har vi lyse og fleksible rum, der giver plads til både leg, fordybelse og kreative aktiviteter. Møbler og materialer er i børnehøjde, så børnene kan færdes selvstændigt og opleve medindflydelse på hverdagen. Der er rolige kroge til fordybelse og hyggestunder samt større fællesområder til leg og samvær.

Udendørs har vi en varieret legeplads med plads til både bevægelse, fantasileg og naturundersøgelser. Her kan børnene klatre, cykle, lege i sand, gemme sig i buske og udforske forskellige underlag og materialer. Uderummet bruges dagligt som en aktiv del af børnenes lærings- og legefællesskab.

Sikkerhed, tilgængelighed og trivsel er gennemgående i indretningen, så alle børn kan deltage på lige fod og være en del af fællesskabet.

Psykiske børnemiljø

I Midtbyens Børnehus er fællesskabet i centrum. Alle børn skal opleve, at de er en vigtig del af gruppen, og at deres bidrag har værdi. Det er afgørende, at hvert enkelt barn bliver set, hørt og anerkendt for den, det er, og for det, det bringer med sig ind i fællesskabet.

Vi møder alle børn med en positiv, anerkendende og ligeværdig tilgang. På den måde skaber vi trygge rammer, hvor børnene kan udvikle sig, trives og indgå i relationer med andre.

Æstetiske børnemiljø

Midtbyens Børnehus er et stort og åbent hus med lyse og indbydende rammer. I både vuggestue og børnehave er der fællesrum, der giver mulighed for leg, fællesskab og aktiviteter på tværs. Alle stuer er store, lyse lokaler, hvor børnenes egne tegninger, kreationer og opslag er synlige i indretningen. Det understøtter børnenes mulighed for at udtrykke sig og bidrage aktivt til husets liv.

Vi prioriterer løbende vedligeholdelse af institutionen, så vores faciliteter altid er i god stand og skaber trygge rammer for børnene. Rum og legemiljøer indrettes ud fra den enkelte børnegruppe og tilpasses løbende, så de afspejler børnenes interesser, behov og udviklingstrin.

Læreplanstemaer

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. De seks læreplanstemaer har til hensigt at sikre en bred læringsforståelse og fokus på forskellige centrale elementer i børns læring og udvikling. Der er fastsat en indholdsbeskrivelse for hvert læreplanstema, som beskriver de overordnede elementer, som ligger i det enkelte læreplanstema. Herudover er der fastsat to pædagogiske mål for hvert læreplanstema. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes inden for rammerne af indholdsbeskrivelserne og de pædagogiske mål. (Dagtilbudslovens § 8, stk. 2 og 4). De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.*
- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.*

I vores daglige arbejde hjælper vi det enkelte barn med at sætte ord på egne og andres handlinger, ønsker og følelser. Det kommer bl.a. til udtryk under samling, hvor barnet får mulighed for at øve sig i at tale højt, være i fokus, lytte til andre samt træffe valg – eksempelvis ved at bestemme hvilken sang der skal synges eller hvilken leg, der skal leges.

Denne praksis understøtter, at barnet oplever sig set, hørt og respekteret. Samtidig lærer barnet at indgå i en demokratisk proces og mærke sig selv både som individ og som en del af et større fællesskab. Vi arbejder på tværs af alder, køn og social samt kulturel baggrund for at give alle børn mulighed for at udforske og erfare sig selv og hinanden på nye måder.

I løbet af dagen møder børnene forskellige udfordringer, såsom at vente på tur, være selvhjulpne med tøj eller håndtere konflikter. De voksne motiverer, guider og støtter barnet på en anerkendende måde og viser, at vi tror på barnets evner. Vi har positive forventninger til barnet og giver plads til, at det kan mestre opgaven. Dermed oplever barnet stolthed og succes ved selv at kunne klare en udfordring.

Vi samarbejder tæt med forældrene om barnets trivsel og alsidige personlige udvikling – både gennem daglig dialog i garderoben og ved møder, hvor kompetencehjulet danner udgangspunkt for samtalen. Dette samspil mellem forældre og pædagoger styrker barnets udvikling og binder de personlige kompetencer sammen med læreplanstemaerne.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed. Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Det pædagogiske arbejde med *læreplanstemaet Social udvikling* skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.*
- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.*

I Midtbyens Børnehus har vi et særligt fokus på at støtte og udvikle barnets sociale kompetencer. At have en god ven og være en del af fællesskabet er en afgørende faktor for børns trivsel og udvikling.

I dagligdagen guider og støtter vi børnene i at udvikle positive strategier til at indgå i sociale samspil og til at håndtere konflikter på en konstruktiv måde. Vi hjælper børnene med at udtrykke sig både verbalt og nonverbalt og støtter dem i at kunne sige fra, når egne grænser overskrides. Vi taler med børnene om forskelligheder og arbejder aktivt med at skabe inkluderende fællesskaber – både i voksenstyrede aktiviteter i mindre og større grupper og i børnenes frie leg.

De voksne er rollemodeller i det pædagogiske læringsmiljø, hvor børnene spejler sig i det, de oplever i hverdagen. Gennem vores handlinger viser vi tolerance, respekt og forståelse, og vi italesætter børnenes styrker, så de bliver synlige i fællesskabet. På den måde bidrager vi til den demokratiske dannelse, fx ved at fremhæve hjælpsomhed, når et barn venter på tur, siger goddag/farvel eller viser omsorg for andre.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale. Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.*
- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.*

Kommunikation og sprog er grundlæggende for, at børn kan indgå i fællesskaber med andre. Derfor arbejder vi med læreplanstemaet i tæt samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I dagligdagen skaber vi læringsmiljøer, hvor vi bevidst understøtter børnenes sproglige udvikling. Vi sætter ord på handlinger, objekter og følelser og er opmærksomme på at styrke den sproglige udvikling hos det enkelte barn.

Vi fremmer børnenes sproglige nysgerrighed gennem både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter. Som voksne fungerer vi som rollemodeller og kommunikerer tydeligt både verbalt og nonverbalt. Vi prioriterer, at børn og voksne har øjenkontakt og kan aflæse hinandens mimik, da det fremmer dialog og forståelse.

Børn får tid til at svare, og vi opmuntrer til turtagning i dialogen ved at bygge videre på barnets udtalelser. Vi tilrettelægger aktiviteter, der understøtter, at barnet aktivt deltager og gør egne erfaringer med at bruge sproget.

Eksempler på aktiviteter er sang, sanglege, rim og remser samt dialogisk læsning. Vi sætter ord på vores handlinger, tanker og oplevelser, så barnet ser sprogbrug som en naturlig del af hverdagen, og vi opfordrer børnene til at gøre det samme. Gennem denne proces støtter og guider vi det enkelte barn i den sproglige udvikling.

Forældrene bliver involveret i barnets sproglige læring gennem daglig dialog, forældresamtaler, nyhedsbreve, hverdags opslag og konkrete opgaver. I samarbejdet giver vi råd og vejledning til forældre i hvordan der kan arbejdes med sprog i hjemmet. For børn i udsatte positioner iværksættes særlige tiltag i samarbejde med forældre og evt. tale/hørekonsulent.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Børnene skal inviteres til at få mange forskellige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale motiverer børnene til at bevæge sig ved at vise glæde ved bevægelse og kropslig udfoldelse. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet ”Krop, sanser og bevægelse” skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.*
- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.*

Barnets kropslige læring foregår gennem leg og aktiv brug af kroppen. Derfor tænkes krop, sanser og bevægelse ind i alle aktiviteter og temaer, som børnene tilbydes at deltage i. Vores læringsmiljøer, både ude og inde, giver barnet mulighed for at styrke og udfordre sin krop.

Uderummet – både legepladsen og nærmiljøet – giver børnene mulighed for at sanse og bevæge sig. Ved brug af legepladsen og naturen skabes varierede bevægelsesmuligheder, og det frie rum giver alle børn mulighed for at bruge og udfordre deres kroppe.

I dagligdagen er vi opmærksomme på, at læringsrummet og regler ikke sætter unødige begrænsninger for barnet. Vi har fokus på, at barnet selv kan udforske kroppen og prøve færdigheder, som f.eks. at kravle op på en stol eller tage tøj på. Sikkerheden tages naturligvis i betragtning.

De voksne fungerer som rollemodeller og deltager aktivt i bevægelseslege sammen med børnene.

Natur, udeliv og science

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også et grundlag for at arbejde med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. Det pædagogiske personale skal opmuntre børnene til at foretage egne undersøgelser samt støtte og guide dem i at turde øve sig igen og igen for derved at opbygge en grundlæggende tillid til egne ideer og evner. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.*

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.*

Naturen og udelivet er et vigtigt læringsrum, der bidrager til at skabe og udvikle det enkelte barn. I Midtbyens Børnehus bruger vi uderummet aktivt, så børnene får unikke oplevelser året rundt. Vi ser naturen som et sted, hvor kroppen bruges, og hvor sanseoplevelserne er i fokus.

Når børnene færdes i naturen, styrkes deres motoriske færdigheder, deres mod og deres evne til at mestre nye udfordringer. Gennem leg og aktiviteter i uderummet får de erfaringer med balance, koordination og grovmotorik, samtidig med at de udvikler en bevidsthed om egne grænser og muligheder.

Vi tager både på planlagte og spontane ture i nærmiljøet, hvor børnene får mulighed for at udforske, undersøge og stille spørgsmål til det, de oplever. Vi følger børnenes spor og understøtter deres naturlige nysgerrighed – det kan være alt fra at finde smådyr under en sten, samle blade i skoven eller observere, hvordan årstiderne forandrer naturen. På den måde får børnene konkrete erfaringer med naturfænomener og grundlæggende science-forståelse.

På vores legepladser er der mulighed for fri leg – både med og uden voksnes indblanding. De voksne er altid til stede og tilgængelige, klar til at støtte børnenes initiativer, give plads til fordybelse eller igangsætte aktiviteter, der inspirerer til nye lege.

Udelivet giver samtidig børnene mulighed for at indgå i fællesskaber, hvor de lærer at samarbejde, vise hensyn og løse konflikter. Naturen stiller krav om at dele plads, materialer og oplevelser, og her styrkes børnenes sociale kompetencer og empati.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Det pædagogiske personale skal derfor skabe et læringsmiljø, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år.

De pædagogiske mål for læreplanstemaet:

- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.*
- *Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement,*

fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

I Midtbyens Børnehus vægter vi fællesskabet højt. Vi ser fællesskabet som en central ramme for børns trivsel, læring og udvikling, og vi ønsker, at alle børn får mulighed for at være en aktiv del af dette. Både de store fællesskaber og de mindre grupper giver børnene forskellige muligheder for at indgå i relationer, øve sig i sociale kompetencer og opleve glæden ved at høre til.

Vi møder børnene med anerkendelse, nysgerrighed og respekt for deres individuelle baggrund. I Midtbyens Børnehus har vi børn og familier fra forskellige kulturer og nationaliteter, hvilket vi ser som en styrke og en ressource. Mangfoldigheden giver børnene mulighed for at lære af hinanden, stille spørgsmål, udfordre egne forestillinger og udvikle en bred forståelse for forskelligheder i mennesker og måder at leve på.

I vores pædagogiske praksis arbejder vi med børnesyn, dannelse og børneperspektiv. Det betyder, at vi ser børnene som kompetente individer med ret til at udtrykke sig og deltage på egne præmisser. Vi tilrettelægger lege- og læringsaktiviteter, hvor børnenes initiativer inddrages, og hvor der skabes plads til både individuelle udtryk og fælles oplevelser. På den måde oplever børnene, at de kan være sig selv og samtidig bidrage til noget større.

Fællesskabet bruges aktivt som et læringsrum, hvor børnene opnår erfaringer med at samarbejde, forhandle, dele, vente på tur og løse konflikter. Vi voksne er nærværende rollemodeller, der støtter børnene i at udvikle empati, respekt og evnen til at se tingene fra andres perspektiv.

Vi arbejder bevidst med at skabe rammer, hvor alle børn føler sig inkluderet. Nogle gange sker det i mindre grupper, hvor børnene kan øve sig i trygge rammer, og andre gange i større fællesskaber, hvor de får mulighed for at mærke samhørighed og fælles glæde. På den måde understøtter vi børnenes forståelse af fællesskabet som et sted, hvor der er plads til alle – og hvor forskellighed ses som en styrke.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen